



DESCUBRIENDO LA ESPELEOLOGÍA

CUEVAS KÁRSTICAS EN "O COUREL"

CONCELLOS DE SAMOS – FOLGOSO (LUGO)

14 y 15 de abril de 2018



10 PASOS PARA PROTEXER AS CAVIDADES E O KARST

Protección, Responsabilidad, Respeto



O reino subterráneo é fráxil, vulnerable, ten unha lenta evolución; por iso, calquera degradación, intervención ou actuación inadecuada provoca efectos irreversíbles.

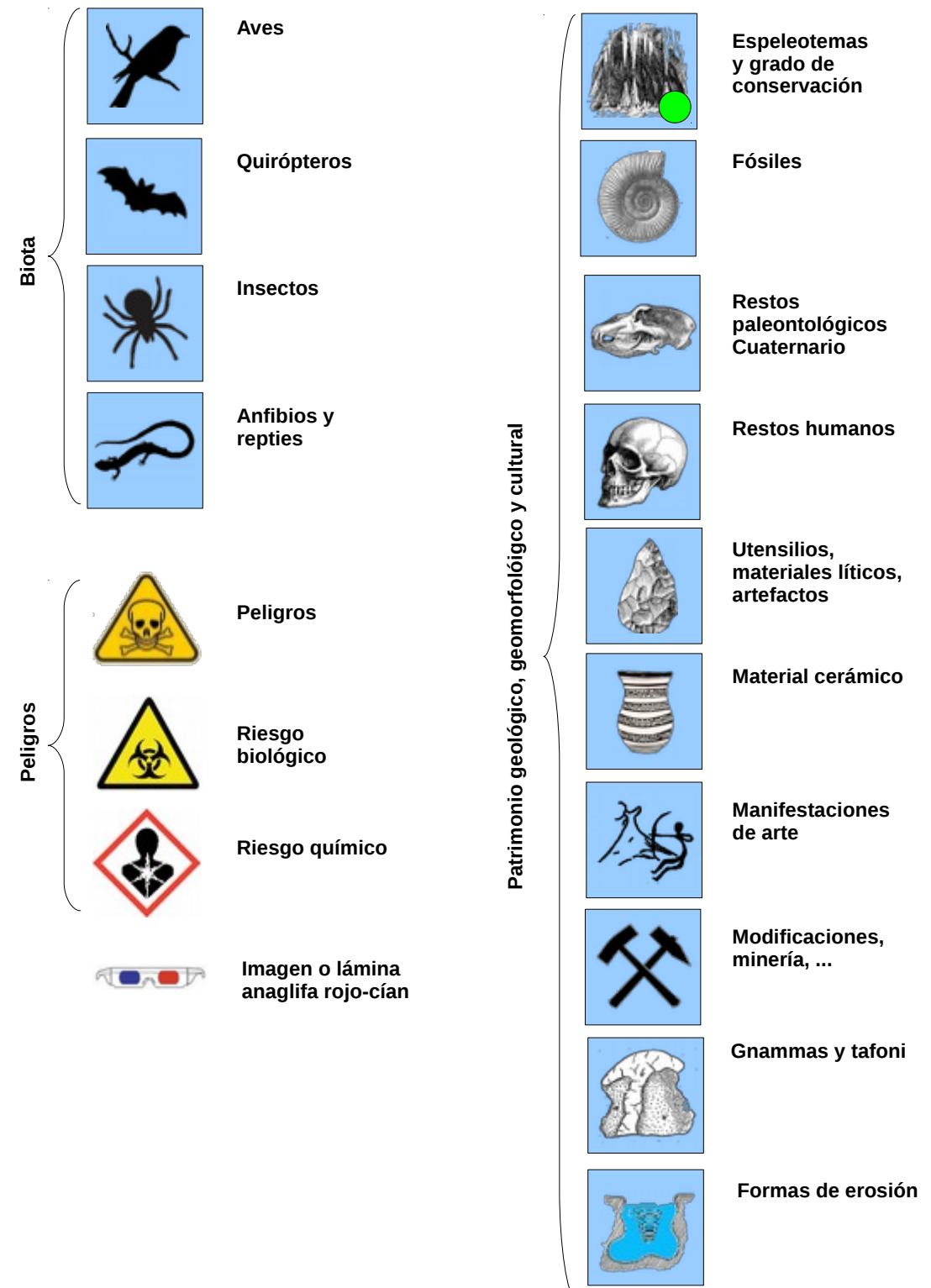
Protexer unha cova supón coñecer e apreciar os seus valores; e ser responsable implica ser consciente de que unha cova relata unha crónica cultural e natural que debemos protexer e preservar para as vindeiras xeracións.

Respectar o medio ambiente das covas é respectar a vida.

Unha maneira pouco impactante de explorar ou visitar unha cova pode facerse:

1. Apreciando a súa beleza natural e os seus valores arqueolóxicos e paleontolóxicos.
2. Non deixando nada atrás, agás as nosas pegadas.
3. Empregando técnicas de iluminación respectuosas co medio.
4. Manténdonos dentro dos sendeiros ou camiños marcados.
5. Movéndonos xuntos pola cova coma un equipo capacitado con coñecemento abondo.
6. Non estragando o medio natural e minimizando o risco de accidentes na cova.
7. Progresando pola cova coas técnicas que menos afecten ao medio ambiente subterráneo.
8. Camiñando polas superficies máis duras, minimizando o impácto.
9. Deixando o menor impacto no karst e noutros tipos de terreo que se atopen nas covas. As covas e as zonas kársticas poden manter o desenvolvemento sostible local.
10. Converténdose en educadores e promotores da protección e conservación das covas e o karst.

Pictogramas usados en las fichas



A TENER EN CUENTA DURANTES LAS VISITAS



Las cuevas NO son peligrosas pero:
Avanzaremos en grupo.
Obligatorio uso de casco con frontal.
Calzado para agua, ropa y guantes.



Se pueden hacer fotos, pero:
Las paradas mejor en el camino de vuelta para no interrumpir visita-explicación.
No abandonamos el grupo.

Minimizar impacto del grupo:

Seguiremos la ruta marcada sin subirnos o trepar fuera de la "senda".
No se permite fumar dentro de la cavidad (CO₂).
No dejamos nada: Papeles, envoltorios, ...
No molestamos a murciélagos u otros troglobios.

Nuestros recuerdos son las imágenes:

No retiramos "trozos" o muestras de piedras, minerales o espeleotemas.

¿QUÉ OS PROPONEMOS VISITAR?

Sábado:

Mañana: Cova Grande de Santalla. Acceso regulado (tiempo).

Tarde: Cova de A Ceza en Noceda.

Refugio de A Seara

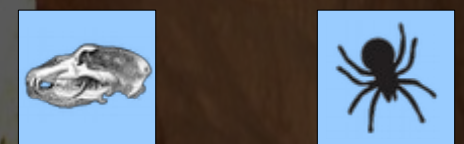
Domingo:

Mañana: Cova Traslalastra ou Taro da Lastra en Mostade.

**Mañana: Tres opciones en función de tiempo y tamaño de grupo:
Paleokarst de Val das Mouras y Cova do Eixe en Mercurín**

Calizas y dolomitas fosilíferas.

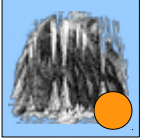
Karst en la Devesa de Rogueiras: Surgencia de Cova de Vello y Cova de Longo de Meu.





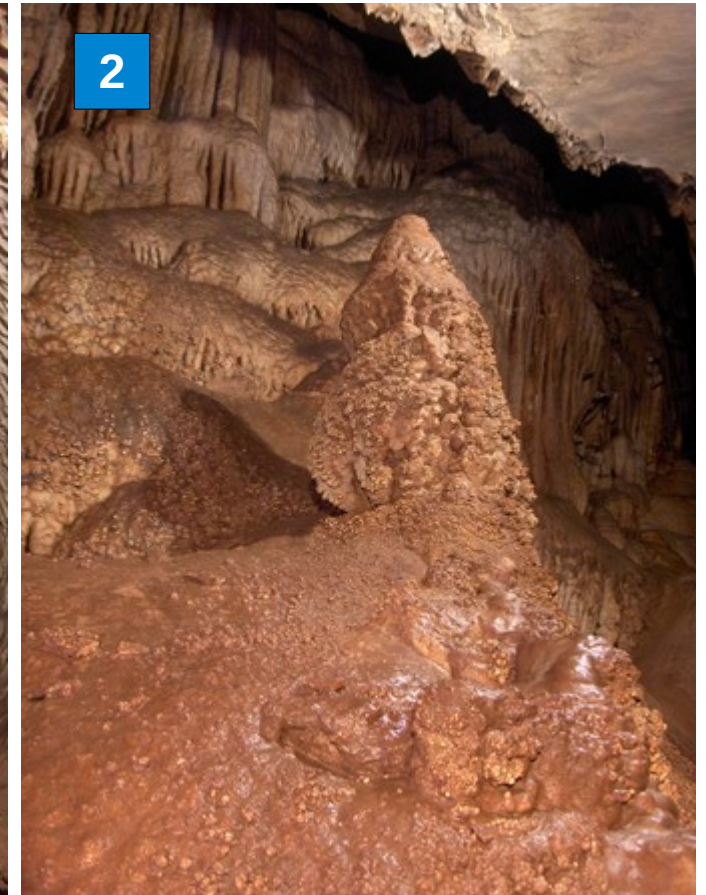
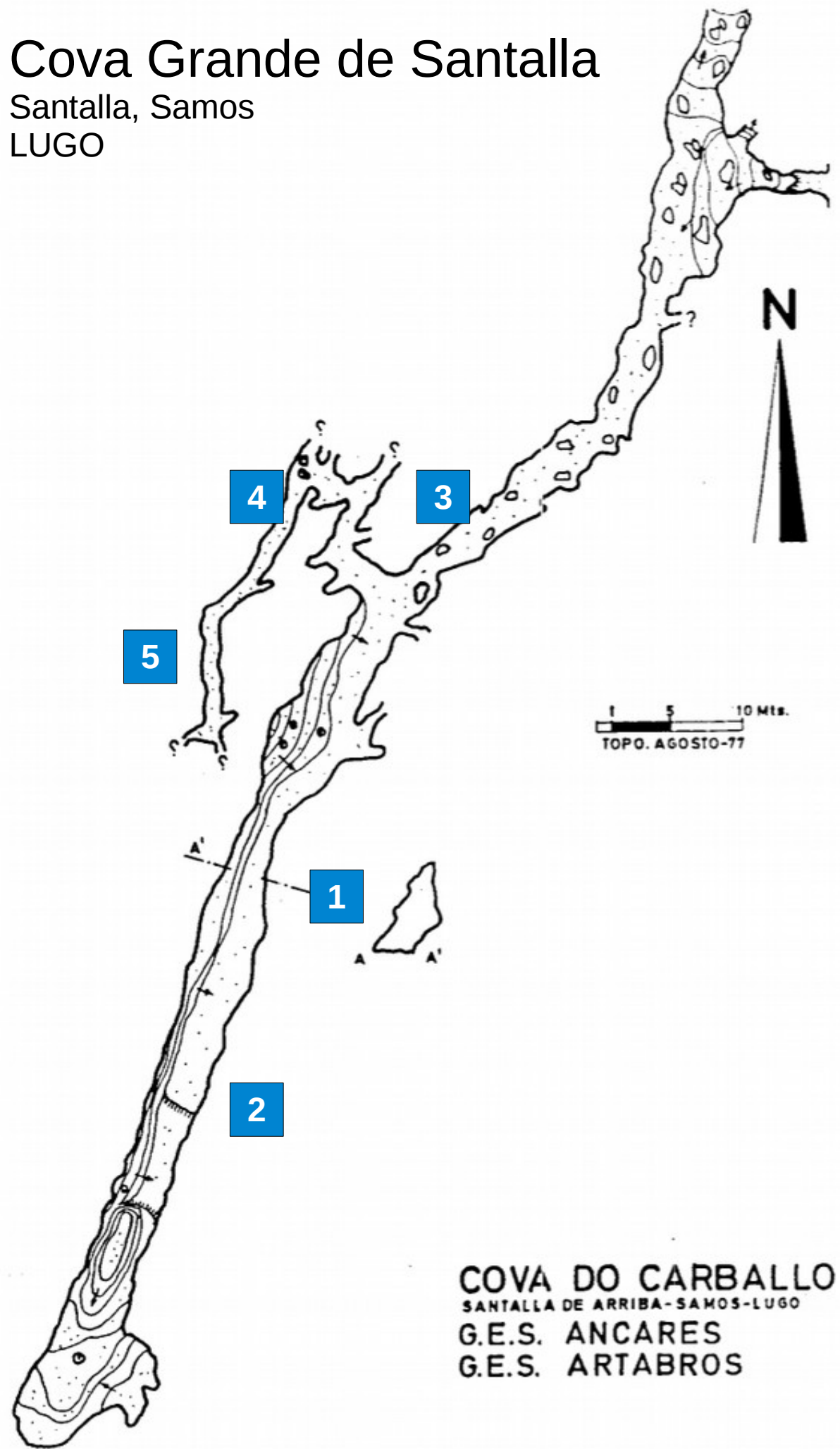
Programa de visitas:

- **Sábado:**
 - (1): Cova Grande de Santalla (Samos).
 - (2): A Ceza (Noceda)
 - (3): Refugio en A Seara
- **Domingo:**
 - (4): Traslalustra en Mostade.
 - **Opciones:**
 - (5): Eixe / Val das Mouras (Mercurín).
 - (6): Calizas fosilíferas – Castro da Torre.
 - (7): Centro de Interpretación de Moreda – Rogueiras – Cova de Vellos – Cova de Longo de Meu.

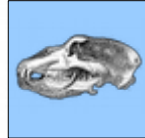
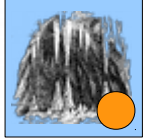


Cova Grande de Santalla

Santalla, Samos
LUGO

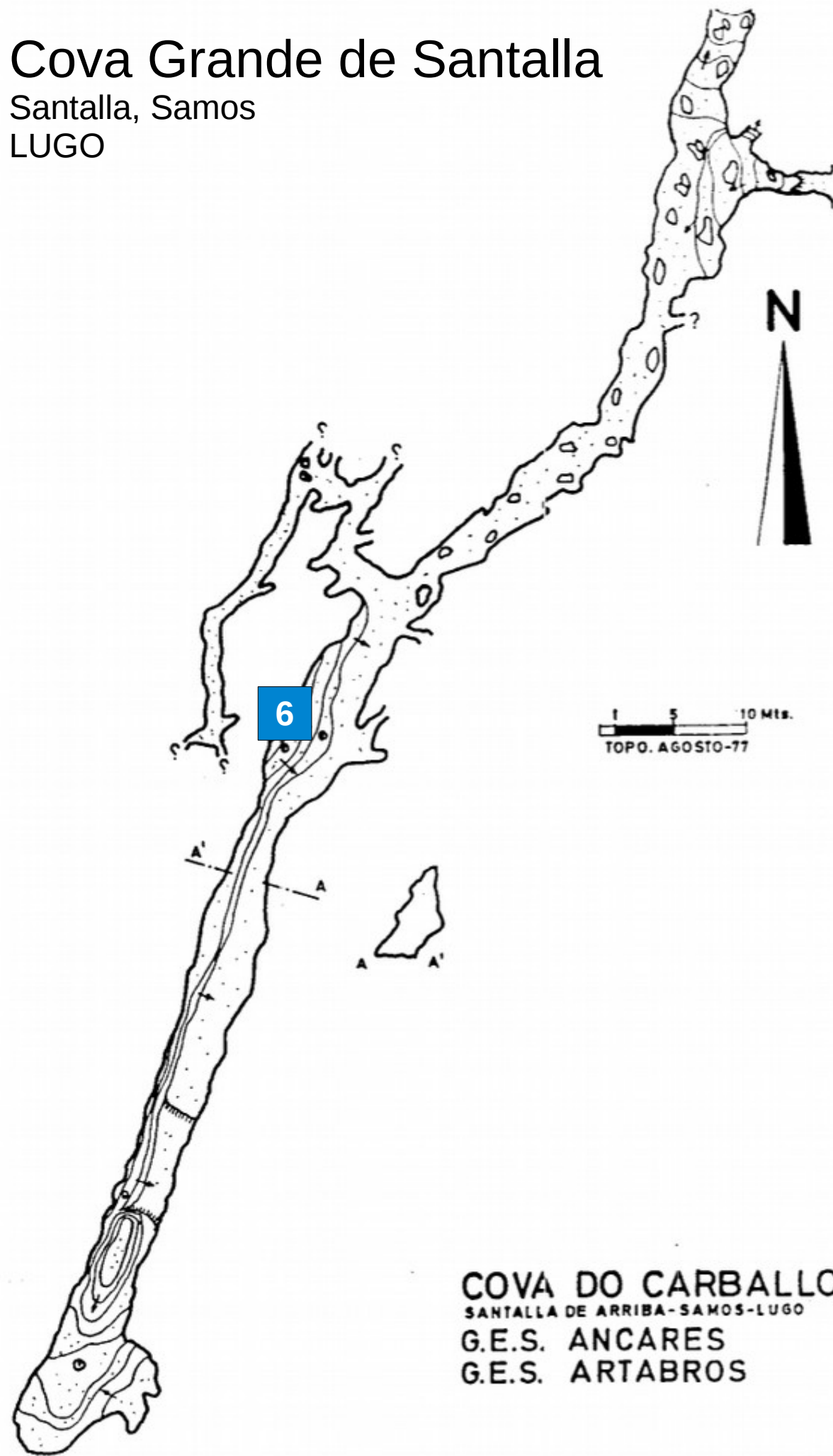


1



Cova Grande de Santalla

Santalla, Samos
LUGO



COVA DO CARBALLO
SANTALLA DE ARRIBA-SAMOS-LUGO
G.E.S. ANCARES
G.E.S. ARTABROS

1

A RESTAURACIÓN DA ESTALAGMITA DA COVA GRANDE DE SANTALLA

6

16/04/2011

25/09/2010

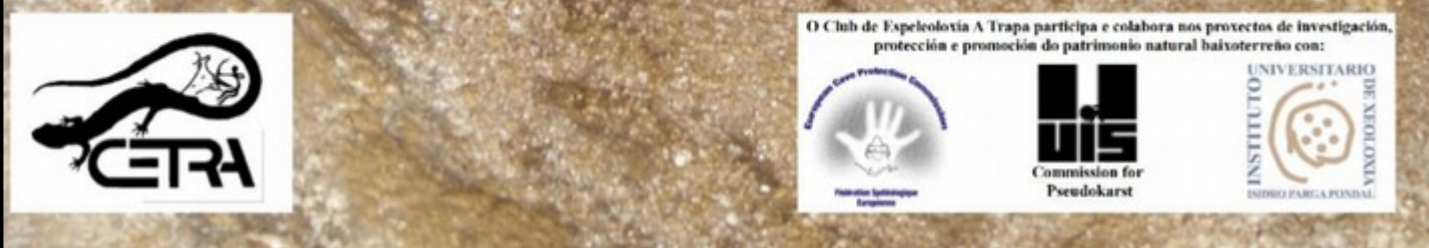
O anaco que falta non se localizou na cova

Horas-home:	650€
Materiais:	80 €
Desprazamentos:	150 €
Subtotal:	880 €

Preparar superficies SIKADUR -32Fix
As pezas encaixan: Non se require ancoraxe

Horas-home:	800€
Materiais:	110 €
Desprazamentos:	250 €
Subtotal:	1160 €

Preparar superficies SIKADUR -32Fix
Con anacos reconstruír a base esnaguizada
Pendente modelar superficie da base



O Club de Espeleoloxía A Trapa participa e colabora nos proxectos de investigación, protección e promoción do patrimonio natural baixo terreo con:

PROBA DE RESTAURACIÓN DUN ESPELEOTEMA (I)

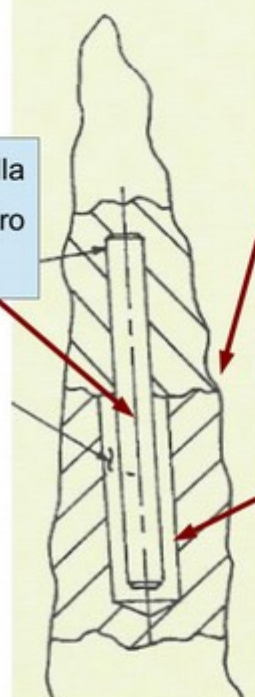
XORNADAS MEDIO AMBIENTE 2009

Lámina extraída da ponencia de M. Vaquerio

Ancoraxe con varilla parafusada de aceiro inoxidable.



Atención:
Uso de
protección
de máns



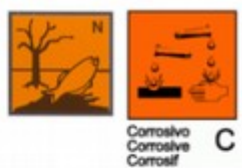
SIKADUR -32 Fix
Adhesivo a base de resinas epoxi de dous compoñentes

Mistura A+B (58/42). Engadir pó de espeleotemas para tintar a resina e rematar xuntas.



SIKA ANCHORFIX -3+
Adhesivo para ancoraxe de alta resistencia, a base de resinas epoxi de dous compoñentes

Mistura na propia pistola.
Buracos con xogo para permitila aliñación dos anacos a pegar.



Compre ter cuidado ao furar: Empregar a menor broca posible e reducir na medida do posible vibracións e oscilacións durante a perforación para que o corpo cristalino do espeleotema no estrale e se rompa en anacos miudos.

Nunha das partes se fixo un buraco axustado ao perno de ancoraxe e no outro fíxose burato folgado para facilitar a aliñación das partes na montaxe.

Con calibre medíuse a lonxitude dos buracos para que o perno non sexa demasiado longo.

Como perno, e por diámetro, empregouse un parafuso inox M4 DIN 933 ao que se lle serrou a testa.

Polo xeral montaríase o perno na parte que teña o burato axustado. E despois de secar montaríase sobre o corpo de furado folgado.

Neste caso as pezas son pequenas: Aplicamos a resina en ambos furados e montamos e aliñamos o conxunto para deixalo secar.

PROBA DE RESTAURACIÓN DUN ESPELEOTEMA (II)

XORNADAS MEDIO AMBIENTE 2009

Lámina extraída da ponencia de M. Vaquerio



Polo xeral montaríase o perno na parte que teña o burato axustado. E despois de secar montaríase sobre o corpo de furado folgado.

Neste caso as pezas son pequenas: Aplicamos a resina en ambos furados e montamos e aliñamos o conxunto para deixalo secar.



Para encher os anacos que faltan e rematala unión aproveitamos (no taller de probas) o pó do taladrado da peza: Misturamos con resina (proporción A+B: 52/48) ata facer unha masilla que aplicamos na unión. Como o pó dispoñible non era suficiente a mistura quedou un pouco fluída e curta. Ao esvarar fora da unión dalle ao espeleotema un aspecto de superficie húmida que en cova podería alterar a estética. Cómpre evitar ese efecto e limpar axeitadamente os excesos de produtos.

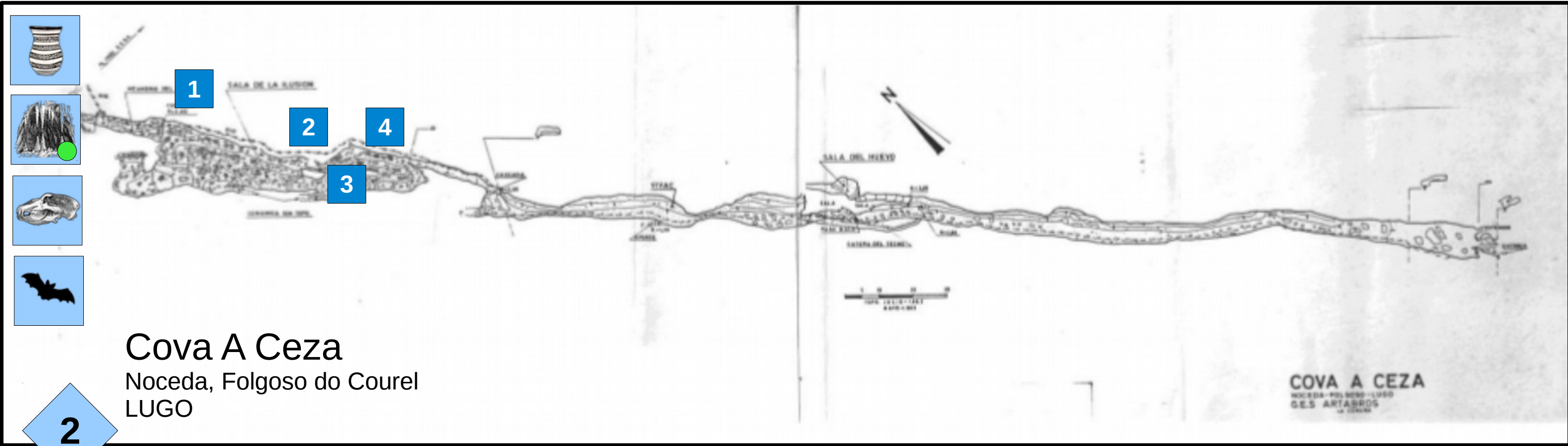


**Restaurar 2/3 de una estalagmita de más de 1.000.000 de años:
Un taller de pruebas en 2.009
Una expedición preparatoria en 2.009
Dos expediciones de trabajo en 2.010 y 2.011
Más de 20 personas implicadas
Casi 2.000 € en materiales**

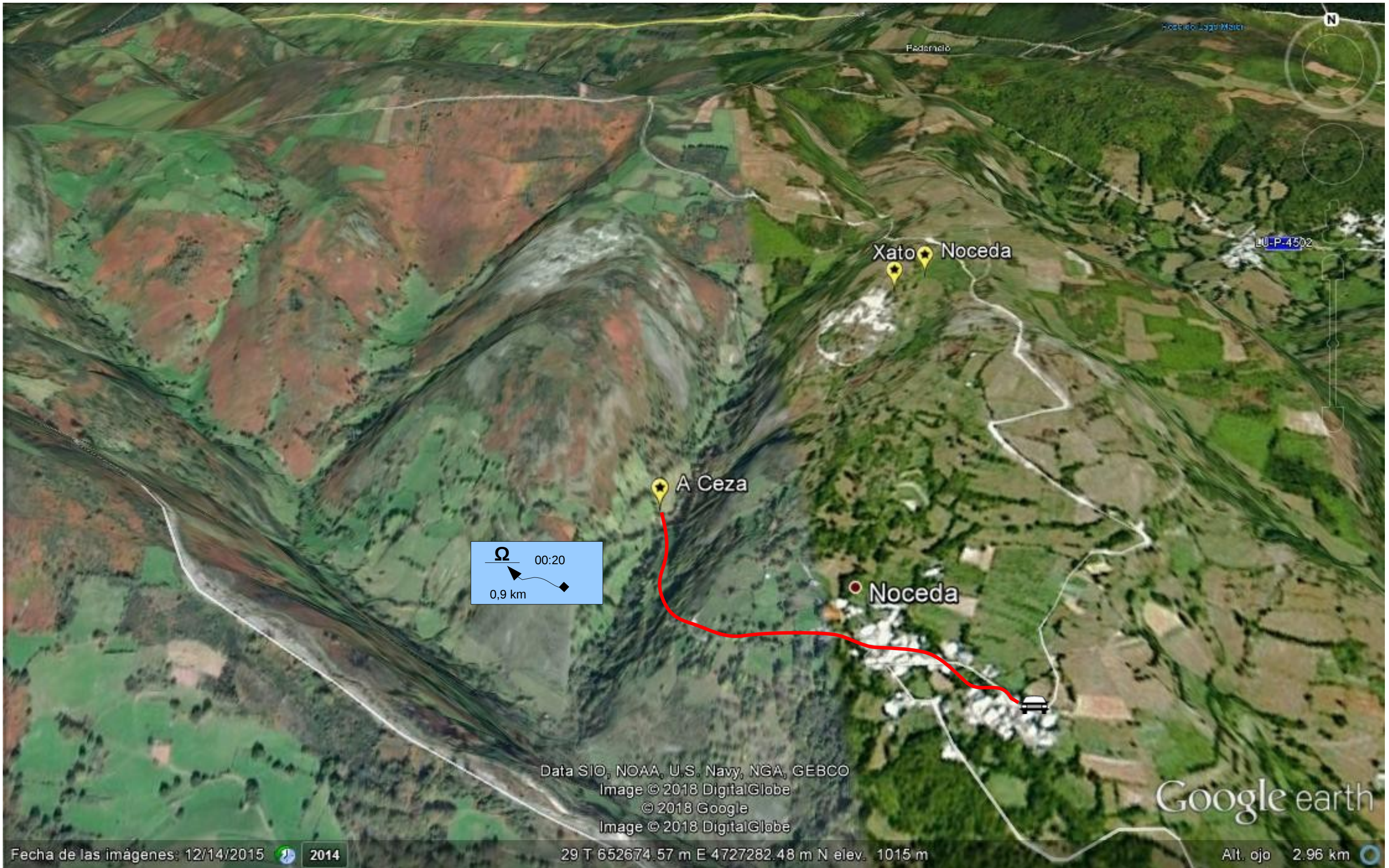


O Club de Espeleología A Trapa participa e colabora nos proxectos de investigación, protección e promoción do patrimonio natural baixoterráneo con:

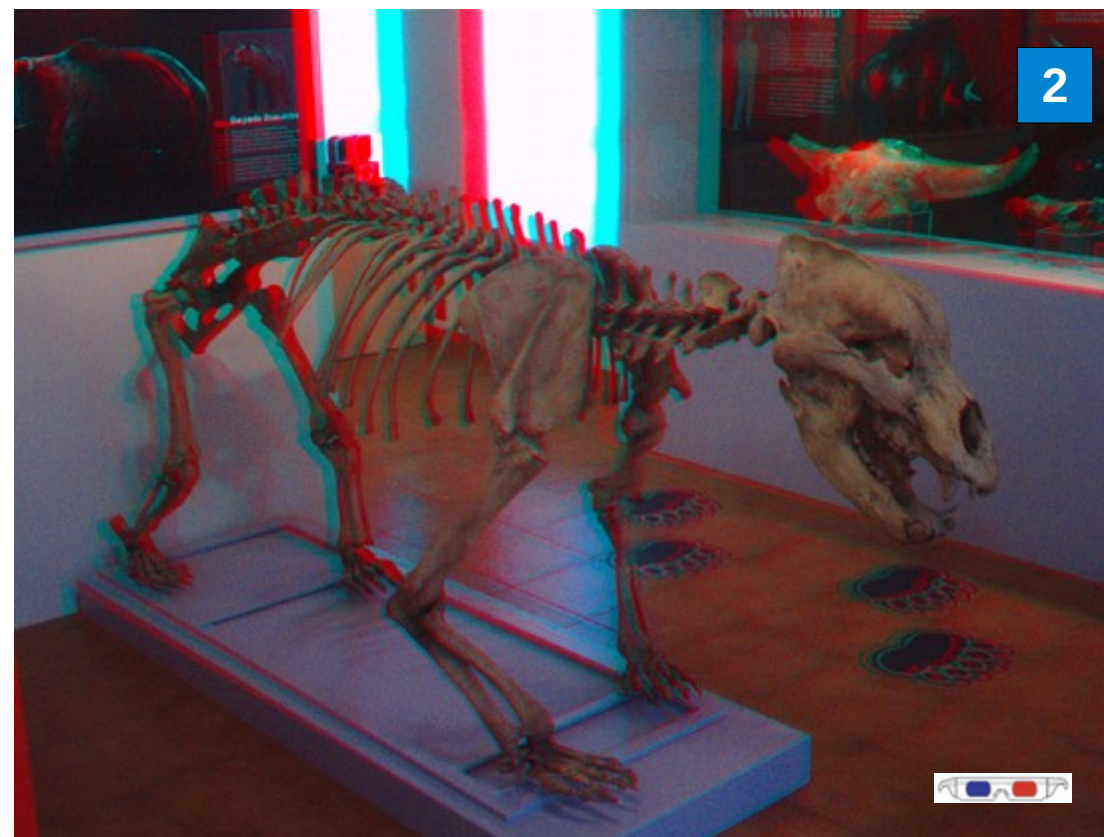
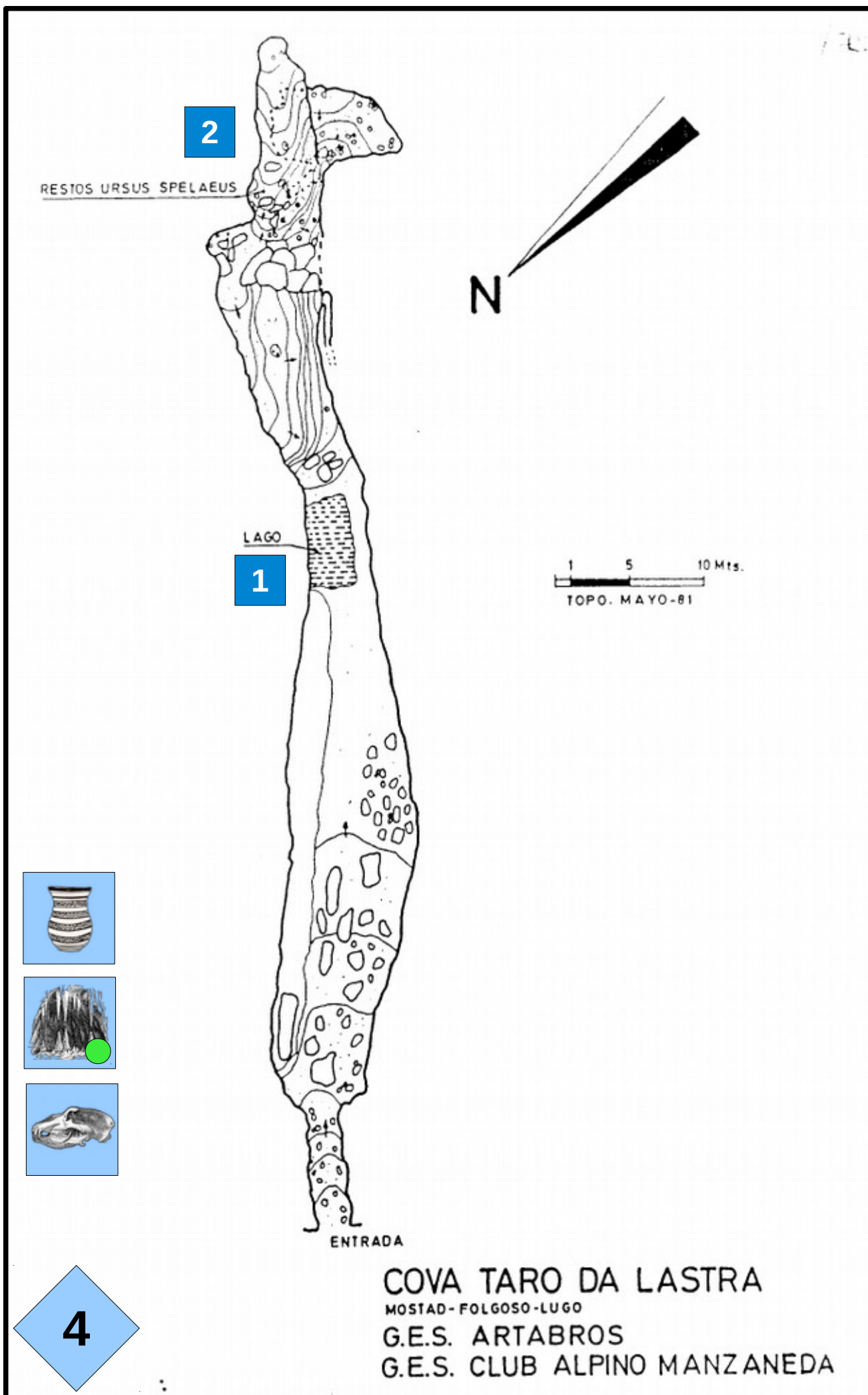




2



Atención: Aparcamiento reducido 



En la cueva ya no quedan restos visibles de oso cavernario, aunque hay un emplazamiento que se asocian con la "cama del oso", que es dónde aparecieron los restos. En el Museo Xeolóxico de Quiroga hay un oso pardo (*Ursus arctos*) que es el otro tipo de oso que se encuentra fósil en estas cuevas

8/8/2014 6:53 p.m.
8/8/2014 8/13/2014

Millares

Romeor

Traslalastra ou Taro da Lastra

Ω 00:20
0,9 km

Mostade

Image © 2018 CNES / Airbus

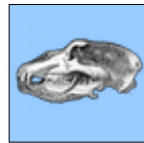
© 2018 Google

Google earth

2014

29 T 654405.55 m E 4723556.48 m N elev. 878 m

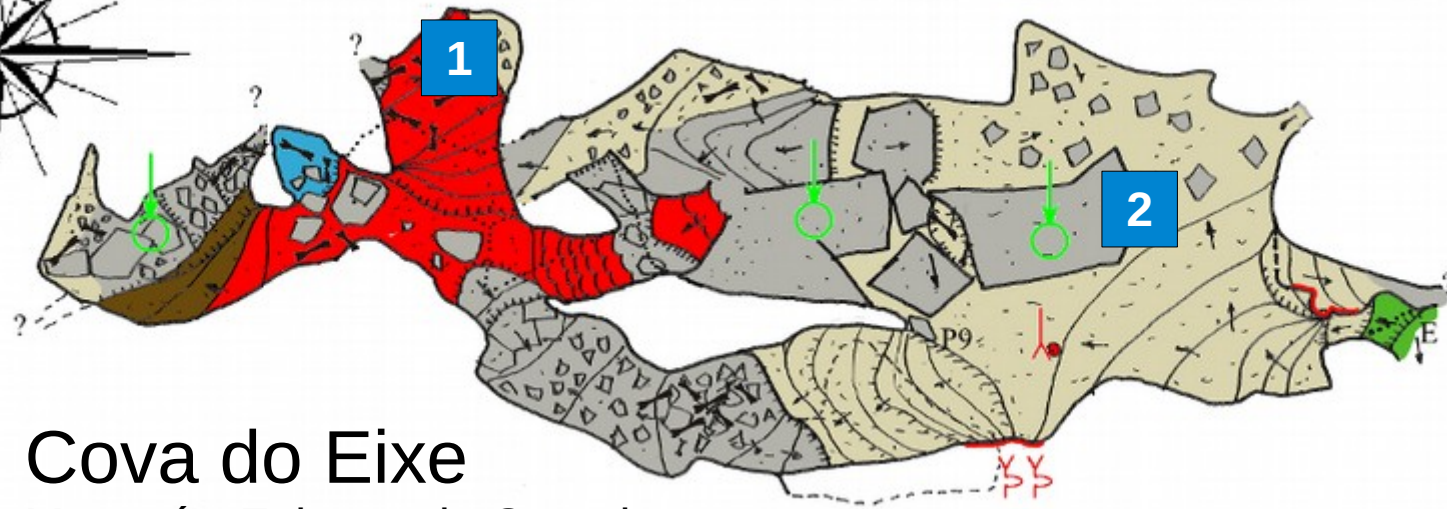
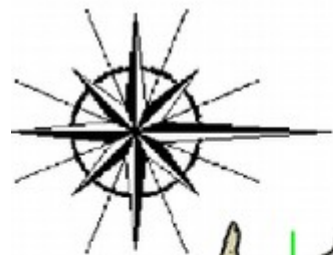
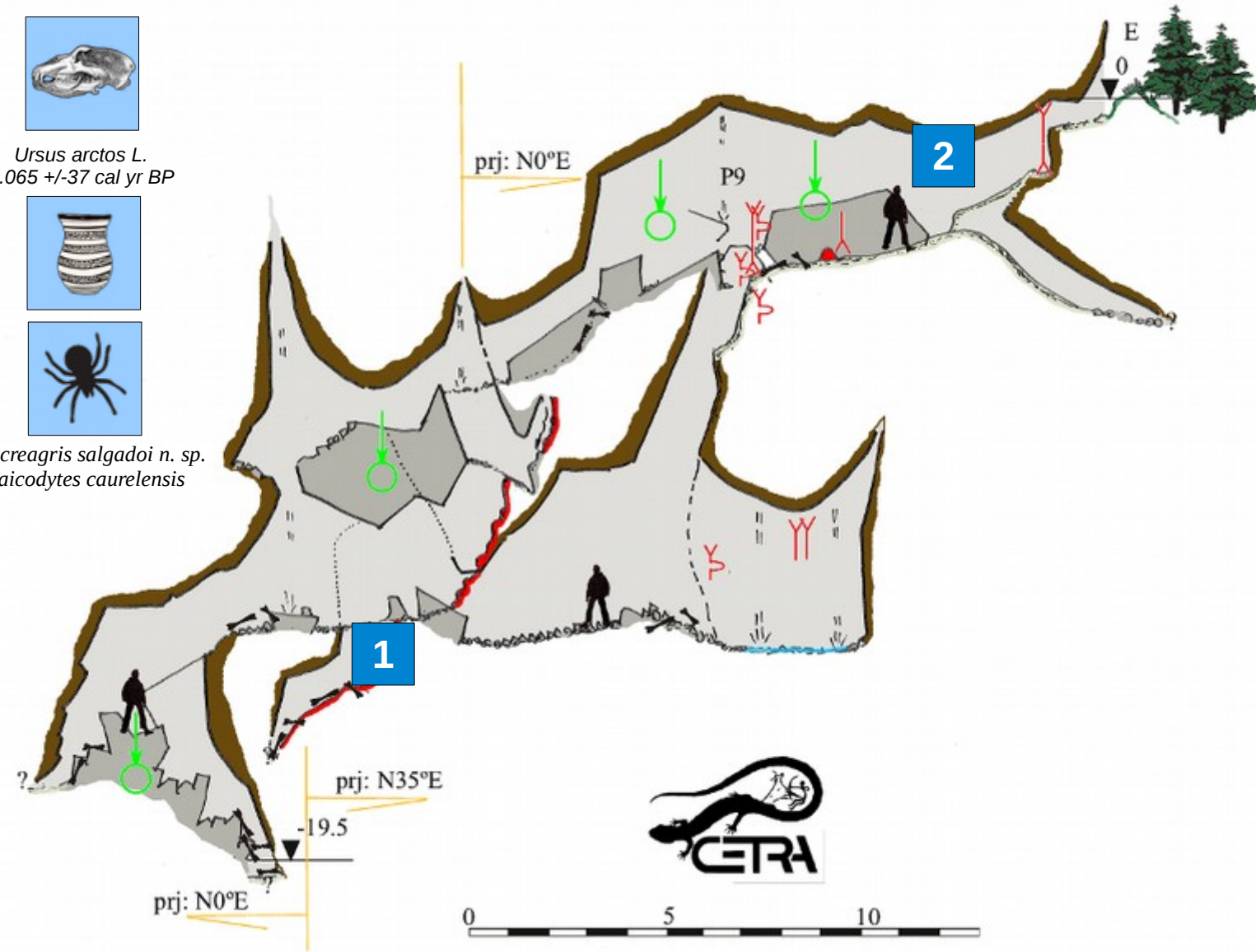
Alt. ojo 3.19 km



Ursus arctos L.
9.065 +/-37 cal yr BP



Roncocreagris salgadoi n. sp.
Galaicodytes caurelensis



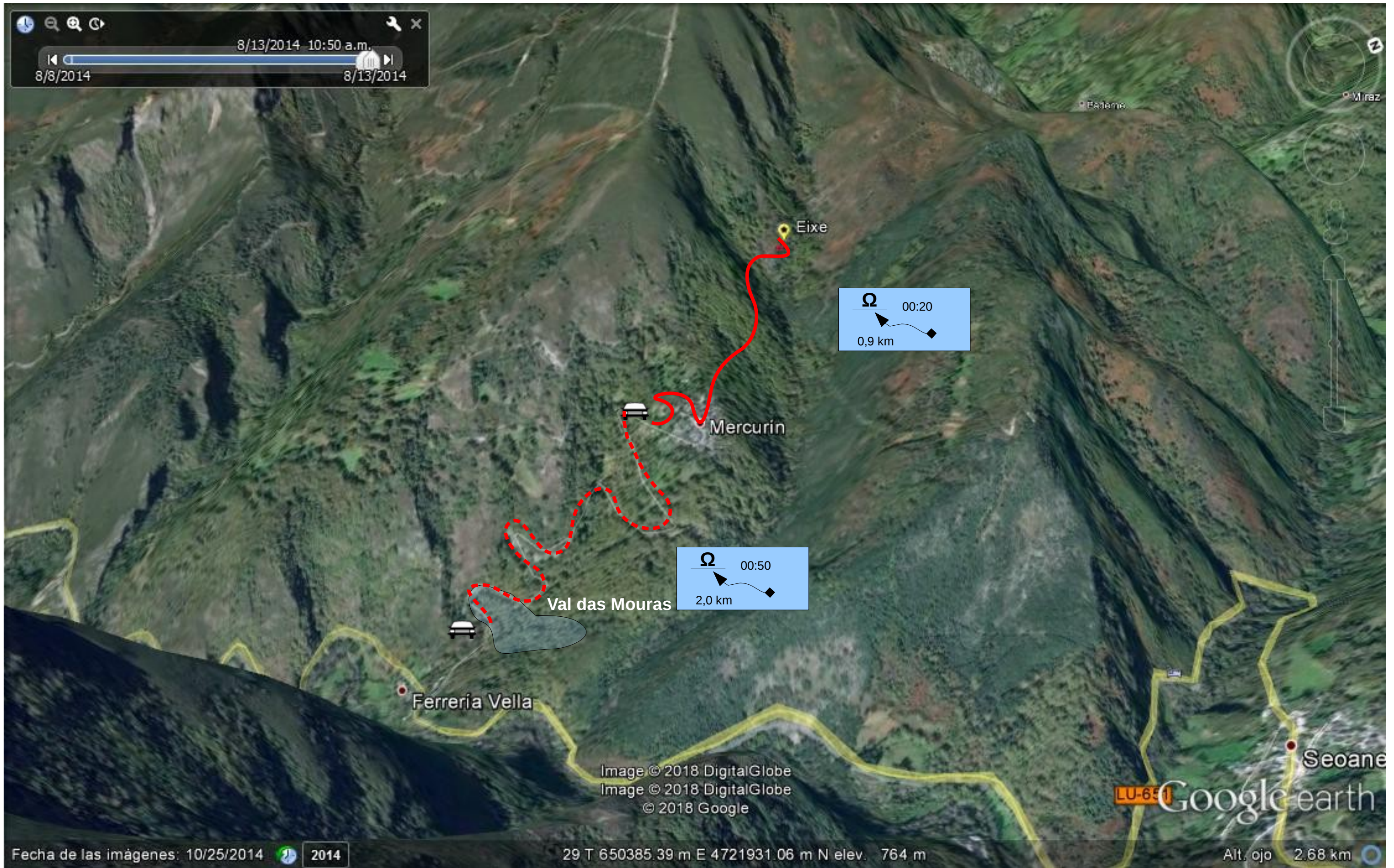
Cova do Eixe
Mercurín, Folgoso do Courel
LUGO

5



↑ Cráneo de oso pardo fosilizado
En una colada

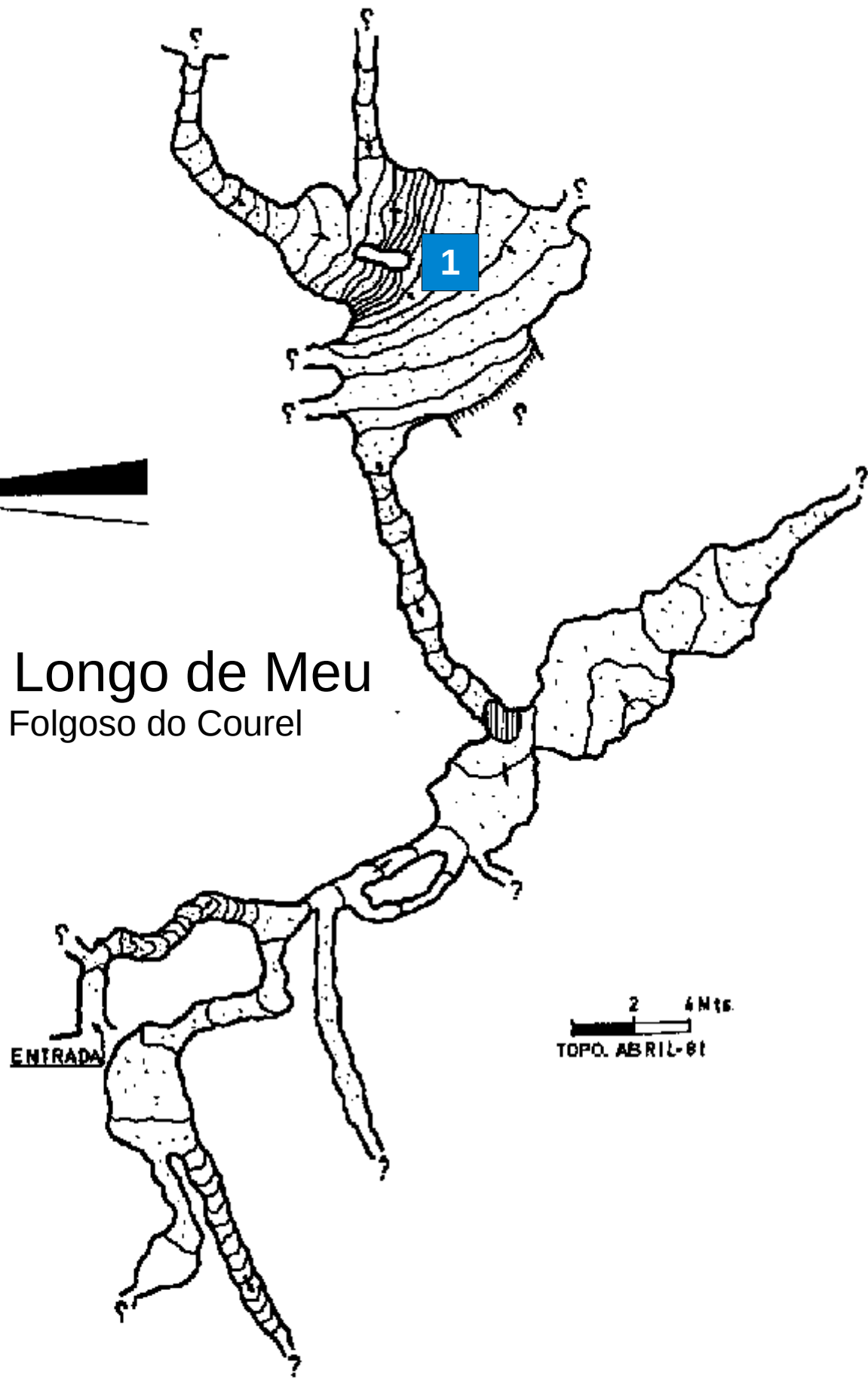
← Pseudo-escorpión
Roncocreagris salgadoi n. sp.



Atención: Aparcamiento reducido 



Cova Longo de Meu
Moreda, Folgoso do Courel
LUGO



7

COVA LONGO DE MEU
MOREDA - FOLGOSO - LUGO
G.E.S. ARTABROS
LA CORUÑA

1





Atención: Aparcamiento reducido 



**Semana de la Espeleología
6-14 de abril 2018**

**LA ESPELEOLOGÍA
DESCUBRELA Y VÍVELA COMO
DEPORTE-CIENCIA**

